

A Pécsi Geodéziai és Térképészeti Vállalat egy hazai elemekből összeállítható digitalizáló rendszert alakított ki. Alapegységei: RA-04-es digitalizáló berendezés és az ahhoz tartozó EMG-666-os számítógép. Az előadók ismertették a rendszert és annak vizsgálatát.

A pontosságfokozás érdekében néhány konkrét javaslatot tettek. Ezek közül kiemelendő: a szenzor külpontossági és parallaxishibájának csökkentése, a mérési szabályok szigorú betartása és a mérés külső körülményeinek javítása.

18. *Mentes Gyula—dr. Tikász Emese*: A SZIREG elektronikus szintezési jegyzőkönyv ismertetése és alkalmazásának gyakorlati tapasztalatai

Az MTA Geodéziai és Geofizikai Kutató Intézetében kifejlesztett intelligens adatgyűjtőt a BGTV bevonásával adaptálták szintezési munkákhoz. Az adatgyűjtőt MOTOROLA MC 6802 mikroprocesszorral felépített központi egység vezérli 4K bájt kapacitású UN EPROM-ban tárolt program alapján. A mért adatok és járulékos információk tárolása a 16K bájt kapacitású cserélhető félvezetőtárban történik, és 40 napig megőrzi a benne tárolt információt. Az adatok bevitele egy 16 nyomógombból álló billentyűzeten történik, míg az adatok megjelenítésére egy 16 karakteres LED display szolgál. A SZIREG-ben tárolt program megtervezése a Magyarországon érvényes felsőrendű és kéregmozgási szintezési hálózat mérésére előírt szabályzat alapján történik. A program műszerállásonként ellenőrzést végez, és jelzi a hibahatár túllépését.

19. *Bence Ágnes—Magyarosi Béla—Pröhle Katalin*: Mikroszámítógépek geodéziai alkalmazása

A hazai gyakorlatban napjainkban kezd elterjedni a mikroszámítógépek (személyi számítógépek) geodéziai célú felhasználása. A BGTV két ilyen gép: HT 680x-szel és UN-80-nal rendelkezik. Mindkettő hazai gyártmány. Az előadás azokkal a technológiai folyamatokkal, számítási feladatokkal foglalkozik, melyekre a mikroszámítógépek gazdaságosabban használhatók, mint a PDP 11/40 miniszámítógép, illetve amelyeknél a mikroszámítógép nemcsak olcsóbb, de — interaktív tulajdonságait kihasználva — előnyösebb is, mint a miniszámítógép. A már megvalósított technológiákon kívül az előadás kitér a kidolgozás alatt álló, valamint kidolgozásra tervbe vett művelettípusokra is. Az előadó külön felhívta a hallgatóság figyelmét a mikroszámítógépek mielőbbi geodéziai felhasználására.

20. *Kalmár János*: Geodéziai hálózatok számítógéppel támogatott tervezése

Az előadás bemutatta a geodéziai hálózatok tervezésének néhány algoritmizálható, tehát automatizálható fázisát. A hálózatot — a rendűségtől függetlenül — mint geometriai alakzatot, ill. gráfot vizsgálja. Az első fázis, a pontok helyének kijelölése sohasem lesz teljesen automatizálható, de a számítógép ezen fázisban is hasznos segítőtárs lehet.

A tervezés további fázisainak automatizálását az előadó a következőkben tartja lehetségesnek:

- a) összeláthatósági vizsgálatokhoz szükséges metszetszerkesztés digitális terepmodell segítségével.
 - b) Adott alappontok és irányok esetén a háromszögelési hálózat optimális kialakítása *Dirichlet* cellák segítségével.
 - c) Adott hálózat korrelációkiegénylítésénél a korrelációegyenletek számának meghatározása és a feltételi egyenletek felírása gráfelmélet alapján.
- Az előadás ez utóbbi fázisra programozható algoritmust is bemutatott.

21. *Dr. Nagy Dezső*: (Ottawa) A nehézségi gyorsulás normál értékének számítási képletei

Előadásában a szerző bemutatja a normál nehézségi gyorsulás-értékek számítógéppel történő gyors számításának módját. Közli az ellipszoid paramétereit, valamint az ellipszoidon a normál gyorsulás értékeinek változását leíró zárt alakú képletet. Megadja a normál képletben szereplő állandók kiszámítását szolgáló kifejezéseket. A normálértékek számítását meggyorsítja a zárt képlet közelítő kifeje-

zéseinek használata. A szerző három numerikus módszert ismertet ezen kifejezések együtthatóinak meghatározására az előírt pontossági követelmények betartásával, és végül közli a javasolt módszerekre végzett számítások eredményeit.

A konferencia utolsó előadását *dr. Detrekői Ákosnak*, a GKE főtákarának a zárószavai követték. Ebben kiemelte, hogy az elhangzott előadások témája igen aktuális volt, és az így nyert információk konkrétan hasznosíthatók lesznek a mindennapi munkánkban. Az érdeklődést bizonyította a nagyszámú hallgatóság és az előadásokat követő hozzászólások. Ezt követően köszönetet mondott a MTESZ Sopron Városi Szervezeteinek, valamint a GKE soproni csoportjának a konferencia jó megszervezéséért és sikeres, zavartalan lebonyolításáért. Végül *dr. Gunda Mihály* a MTESZ Sopron Városi Szervezet elnöke mondott köszönetet azért, hogy ennek a konferenciának a megrendezésére Sopronban került sor, és további sok sikert kívánt a Geodéziai és Kartográfiai Egyesület jövőbeni munkájához.

Dr. Joó István—dr. Lukács Tibor

Szakmai hírek

Dr. Stegena Lajos tanszékvezető egyetemi tanár az ENSZ Térképészeti Hivatal által Moszkvában, 1983 szeptemberében rendezett interregionális tematikus térképészeti tanfolyamon ENSZ-szakértőként előadásokat tartott. A tanfolyamon 24 fejlődő ország térképészei vettek részt.

*

Szeptember 1—15-ig rendezték Athénban az *Idegenforgalmi barlangok és azok problémái* c. szimpóziumot és a nemzetközi geotermikus, hidrotermikus és balneoterápiai szimpóziumot Lutrakiban. A szimpóziumokon *dr. Draskovits Zsuzsa*, az ELTE adjunktusa vett részt és előadást is tartott.

*

Szeptember 11—16-ig az ICA (Nemzetközi Térképészeti Társulás) térképészképzési bizottsága, térképészeti technológiai bizottsága és a Társulás elnöksége Visegrádon ülést tartott. 17 országból 32 résztvevő volt jelen. A térképészképzési bizottság magyar tagja és az ülések egyik résztvevője *de. Klinghammer István* docens.

*

Bácsa Imre, a MÉM OFTH osztályvezetője és *Nagy Károly*, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Földhivatal főmunkatársa 1983. szeptember 18—22. között a földértékelés rendszerét tanulmányozta Moszkvában.

*

N. Stankov (Bulgária) szeptember 19—23. között — a műszaki-tudományos együttműködés keretében — a műszaki eszközök és technológiák kidolgozása és felhasználása a földnyilvántartási adatbank automatizált feldolgozásához c. témát tanulmányozta az OFTH földnyilvántartási főosztályán.

*

A PGTV szeptember 20-án vette át a szombathelyi kirendeltsége részére a Gyöngyösparti sétány 2. szám alatti, minden igényt kielégítő és ideális munkafeltételeket biztosító új munkahelyet. Az átadási ünnepségen *Szabó Sándor* igazgató röviden ismertette a kirendeltség eddigi tevékenységét, és további sikeres, jó munkát kívánt szombathelyi munkatársainak.